ŞÂFİÎ MEZHEBİNE MENSUP KİŞİLERE İMAMLIK YAPARKEN DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN HUSUSLAR

DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI

بسم الله الرحمن الرحيم

DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI YAYINLARI : 1530
MESLEKİ KİTAPLAR : 172
Yayın Yönetmeni
Dr. Fatih KURT

Yayın Koordinatörü
Dr. Faruk GÖRGÜLÜ

Yayına Hazırlayan
Din İşleri Yüksek Kurulu Başkanlığı

Baskı Takip
Alişan BAŞGÖNÜL

Grafik & Tasarım
Uğur ALTUNTOP

Din İşleri Yüksek Kurulu Kararı: 22.03.2017/14

ISBN : 978-975-19-7032-9
2019-06-Y-0003-1530

2. Baskı, ANKARA 2019

Baskı
Gökçe Ofset
Serhat Mahallesi, 21. Sk No:22, 06378
İvedik Osb/Yenimahalle/Ankara
0 312 395 93 37

İletişim
Dini Yayınlar Genel Müdürlüğü
Basılı Yayınlar Daire Başkanlığı
Üniversiteler Mah. Dumlupınar Bulvarı
No:147/A 06800 Çankaya/ANKARA
Tel: 0 312 295 72 93 - 94 • Faks: 0 312 284 72 88

Dağıtım ve Satış
Döner Sermaye İşletme Müdürlüğü
Tel: 0 312 295 71 53 - 295 71 56
Faks: 0 312 285 18 54
e-posta: dosim@diyanet.gov.tr
Sertifika No: 12930

ŞÂFİÎ MEZHEBİNE MENSUP KİŞİLERE İMAMLIK YAPARKEN DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN HUSUSLAR

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلٰى رَسُولِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلٰى اٰلِهِ وَأَصْحَابِهِ أَجْمَعِينَ

ÖNSÖZ

“Öne geçen, sevk ve idare eden” anlamlarına gelen imam kelimesi dinî bir terim olarak “cemaatle kılınan namaza önderlik eden kimse” demektir. İmamlık makamının ilk sahibi Hz. Peygamber’dir. Kaynaklarda imamlığın nasıl yapılacağını Resûlullah’a (s.a.s.) Hz. Cebrail’in öğrettiği belirtilmiştir. Hz. Peygamber (s.a.s.) hastalığının ağırlaşması sebebi ile mescide gelemediği durumlarda Hz. Ebubekir’i ashaba namaz kıldırmakla görevlendirmiştir. Bilahare pek çok kişi İslam’a giren topluluklara İslam’ı öğretme ve onlara imamlık etme görevini ifa etmiştir. İslam toplumunun genişlemesi ile yaygınlaşan mescit ve camilerde cemaatle namaz kılınması ihtiyacı zamanla bu görevlere belli kişilerin getirilmesini gerekli kılmıştır.

Mahiyet itibarı ile imamlık görevi dinî ve sosyal açıdan önemli bir sorumluluk mevkii olduğu için bu görevi yerine getirecek olanların belli niteliklere sahip olması zorunludur. Buna göre imamın yeterli ilmî alt yapıya sahip olması, Kur’an-ı Kerim’i usulüne uygun olarak okuması, takva ve güzel ahlak sahibi olması bu niteliklerin başında gelir. Zira imam, içinde bulunduğu topluma bu nitelikleri ile yol gösterecek ve yön verecek konumda bulunur. O, bulunduğu bölgenin önderidir. Önemli dinî günlerde, sosyal etkinliklerde din görevlisi halk ile iç içe olmalıdır. Halk özellikle cenaze, taziye ve düğün meclislerinde din görevlisinin yanında bulunmasını, husumetlerin ve aile içi huzursuzlukların giderilmesi gibi hususlarda da din görevlisinin kendilerine önderlik ve rehberlik yapmasını beklemektedir.

Din görevlisinin saygınlığı toplum üzerindeki olumlu etkisi açısından büyük önem arz eder. Saygınlık, güvenilirlik ve itibar kolay elde edilebilen, hemen kazanılabilen özelliklerden değildir. Yüzyıllardan beri devam eden çabanın, özverinin, ilmî olgunluk ve ağırlığın neticesinde kazanılan üstün meziyetlerdendir. Bunun devamının sağlanabilmesi için de aynı özveri, ilmî olgunluk, lisan-i halden anlama becerisinin devam ettirilmesi gerekir.

Dört fıkıh mezhebinden her biri Kur'an ve Sünneti anlama çabası içinde olmuşlardır. Bu anlamda mezhepler birbirinin rakibi değil, tamamlayıcısı durumundadırlar. Dolayısıyla din görevlisinin, bulunduğu yörede uygulanan mezhebin temel özelliklerini bilmesi önemlidir. Cemaatin geleneksel olarak sahip olduğu dinî bilgileri din görevlisinin müdellel olarak bilmesi yüklenilen sorumluluğun bir gereğidir. İmamlık makamı Peygamber Efendimizin makamıdır. Din görevlisi de bu bilince sahiptir.

Mihrap hizmeti yürütülürken cemaatin mensup olduğu mezhebe ait farklı uygulamalara riayet edilmelidir. Bu sebeple farklı mezhebe mensup müslümanların bulunduğu yörelerdeki din görevlilerinin bu konuda destelenmeleri gerekmektedir. İşte elinizdeki kitapçık bu amaçla hazırlanmıştır. Çalışmada Şâfiî mezhebine mensup olanların bulunduğu yerlerde görev yapacak İmam-Hatiplerin bilmesi gereken bazı temel konulara –Şâfiî mezhebi esas alınarak detaylara girilmeden- yer verilmiştir.

Çalışmanın din görevlilerimize faydalı olması temennisiyle…

ABDEST

I. Abdestin Farzları

1- Yüzü Yıkamak

2- Yüzü yıkama esnasında niyet etmek

3- Elleri/kolları dirseklerle beraber yıkamak

4- Başı mesh etmek (baştaki bir saç telinin mesh edilmesi de yeterlidir)

5- Ayakları yıkamak

6- Tertibe riayet etmek

II. Abdest İle İlgili Öne Çıkan Bazı Farklılıklar

1- Başı ve kulakları üçer defa mesh etmek sünnettir.

2- Kulakları, başın mesh edildiği suyla değil, yeni bir suyla mesh etmek sünnettir.

3- Abdest alırken boynu mesh etmek mekruhtur.

4- Vücudun ön ve arka mahalli dışında herhangi bir yerinden çıkan kan vb. şeyler abdesti bozmaz.

5- Aralarında evlenme engeli bulunmayan kadınla erkeğin, arada bir örtü bulunmaksızın birbirlerinin tenine dokunması/teması ikisinin de abdestini bozar.

6- Namazdayken kahkahayla da olsa gülmek abdesti bozmaz. Ancak bu şekilde gülündüğünde iki veya daha fazla harf ya da anlaşılır bir harf açığa çıkarsa sadece namaz bozulur.

7- Kişinin üreme organına veya makatına elinin iç tarafıyla dokunması abdesti bozar.

8- Ağız dolusu olsa bile kusmak abdesti bozmaz.

MESTLER ÜZERİNE MESH ETMEK

1- Mestler, tam olarak alınmış bir abdestten sonra giyilmiş olmalıdır.

2- Mestlerde küçük de olsa delik bulunmamalıdır.

3- Mestin üst kısmını az da olsa mesh etmek farzdır.

4- Mesh süresi mukim için bir gün bir gece, seferi için ise üç gün üç gecedir.

5- Mukim bir şahıs mestin üzerine mesh edip sefere çıkar ya da seferdeyken mesh edip sonra mukim olursa meshi bir gün bir geceyle sınırlı olur.

SARGI ÜZERİNE MESHETMEK

1- Sargı üzerine mesh etmenin sıhhati için;

a- Hastalıklı veya yaralı organın sağlam olan kısmı yıkanmalı,

b- Sargılı kısım mesh edilmeli,

c- Yıkanamayan yerler için ayrıca teyemmüm edilmelidir.

2- Sargı üzerine mesh edilerek kılınan namaz şu üç durumda iade edilmelidir:

a- Sargı teyemmüm organlarında ise,

b- Sargı, teyemmüm organlarında olmasa da, yaranın üstünü kapatmak için gerekli olan kısımdan fazlasını kapatmış ise,

c- Sargı abdestsiz iken sarılmış ise.

ÖZÜR HALİ

1- Özür sahibi kimse abdestini namaz vakti girdikten sonra almalıdır.

2- Her abdest alışında beden ve çamaşırındaki gerekli temizliği yapmalıdır.

3- Özür sahibi kişi, bir abdestle sadece bir farzı ve dilediği kadar nafile namazı kılabilir.

GUSÜL

1- Şehvetsiz de olsa meninin gelmesiyle gusletmek gerekir.

2- Guslün geçerli olabilmesi için niyet etmek farzdır.

3- Guslün farzları niyet etmek ve bütün bedeni yıkamaktan ibarettir. Ancak vücutta her hangi bir necaset varsa bunun da gusülden önce giderilmesi gerekir.

4- Gusülde ağıza ve buruna su vermek sünnettir.

5- Gusül alacak kimsenin saçı örgülü ise örgünün de açılıp yıkanması gerekir.

TEYEMMÜM

1- Teyemmüm temiz ve tozlu toprakla yapılır. Kum, kireç ve taşla teyemmüm alınmaz. Ancak şayet kum tozlu ise onunla da teyemmüm alınabilir.

2- Namaz vakti girmeden teyemmüm alınmamalıdır.

3- Teyemmümde niyet ve tertibe riayet etmek farzdır.

4- Bir teyemmümle ancak bir farz kılınabilir. Farzla beraber istenildiği kadar nafile namaz kılınabilir.

5- Suyun bulunduğu yerde, abdest alınması durumunda cenaze ve bayram namazlarının kaçırılması söz konusu olsa bile teyemmüm edilemez.

KADINLARIN ÖZEL HALLERİ

1- Hayzın en kısa süresi 1 gün, en uzun süresi ise 15 gündür.

2- İki adet arasındaki en kısa temizlik süresi 15 gündür.

3- Lohusalığın en kısa süresi için bir sınır yoktur, en uzun süresi ise 60 gündür.

4- Adetli veya lohusa olan bir kadın gusletmeden eşiyle ilişkiye giremez.

5- Adet ve lohusalık halinde yapılan tavaf geçersizdir.

NAMAZ

1- Örfen kaçınılması mümkün olmayan miktar hariç her türlü necaset namaza engeldir.

2- Namazda kadının, elleri ve yüzü hariç bütün bedenini örtmesi gerekir. Buna ayaklar da dâhildir.

3- Niyetin iftitah tekbiriyle beraber getirilmesi gerekir.

4- Namazın 13 rüknü vardır. Bunlardan biri eksik olursa namaz sahih olmaz.

1- Niyet,
2- İftitah tekbiri,
3- Kıyam,
4- Fatiha'yı besmeleyle beraber okumak,
5- Rükû' yapmak,
6- Rükûdan kalkarken tam doğrulmak,
7- Secde yapmak (secde anında ayak parmaklarını kıbleye yöneltmek),
8- İki secde arasında oturmak,
9- Son oturuşu yapmak,
10- Son oturuşta teşehhüt okumak,
11- Son oturuştaki teşehhütten sonra Hz. Peygamber (s.a.s.)'e salavat getirmek,
12- Birinci selamı vermek,
13- Rükünlerde tertibe riayet etmek.

5- Her namazın ilk rekâtında iftitah tekbirinden sonra "veccehtü" duasını okumak sünnettir.

6- Farz olsun sünnet olsun, namazların her rekâtında Fatiha okumak farzdır. İmama uyan kişinin de Fatiha okuması gerekir.

7- Şâfiî mezhebine göre besmele sûrelerin birinci ayeti olduğu için Fatiha ve diğer sûrelerin kıraatından önce namaz cehri olarak kılınıyor ise cehri olarak, hafi olarak kılınıyor ise sessiz olarak besmelenin okunması gerekir.

8- Bütün namazların ilk iki rekâtında zammı sûre okumak sünnettir.

9- Fatiha okunurken herhangi bir harfin başka bir harfle değiştirilmemesi gerekir. Örneğin doğru okuma imkânı olduğu halde وَلَا الضَّٓالّ۪ينَ kelimesindeki (ض) harfini (ظ) harfi ile değiştiren kişinin namazının bozulacağı mezhep kaynaklarında ifade edilmektedir. Bu vb. kelimelerin mahreçlerinin kıraat ilminde ehliyetli bir kişiye dinletilmesi uygun olacaktır.

10- Şâfiî mezhebine göre okunan tahiyyat duası Hanefî mezhebine göre okunan tahiyyat duasından biraz farklıdır. Bu itibarla tamamı Şâfiî mezhebine tabi insanların yaşadığı yörelerde göreve başlayacak olanların bu duayı ezberlemeleri uygun olur.

11- Teşehhüt için otururken sağ elin işaret parmağı dışındaki diğer parmakları yummak, kelime-i şehadet getirirken "illallâh" denildiğinde bu parmağı kaldırıp üçüncü rekâta kalkıncaya veya selam verinceye kadar parmağı bu pozisyonda tutmak sünnettir.

12- İlk oturuşta "اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ" cümlesini de içine alacak şekilde teşehhüd okumak sünnet, ikinci oturuşta ise bu miktarı okumak farzdır.

13- İkinci oturuşta salli-bârikin "اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ" kısmından sonrasını okumak ise sünnettir.

14- Erkek ve kadınların namazda ellerini göbek üstünde bağlamaları sünnettir.

15- Rükünleri eda ederken her birinde en az bir defa "sübhânallâh" denilecek kadar durmak (tuma'nîne) farzdır.

16- Namazlarda kadın olsun erkek olsun birinci oturuşta sağ ayağı dikip, sol ayak üzerinde oturmak, ikinci oturuşta ise sağ ayağı dikip sol ayağı sağ ayağın altından çıkararak sol yanı üzerine oturmak (teverrük) sünnettir.

17- Namazda örtülmesi gereken yerlerden az bir kısmının da açılması namazı bozar.

18- Sabah namazı da dâhil, vakit namazlarının bir rekâtı kılındıktan sonra vakit çıkarsa kılınan namaz (eda olarak) geçerlidir.

19- Dişler arasında kalan -nohut tanesinden küçük olsa bile- yemek kırıntısının yutulmasıyla namaz bozulur.

20- Secdede alnın yere değmesi şart olduğundan, sarığın alnın bir bölümünü açık bırakacak şekilde sarılması/takılması gerekir.

21- Kerahet vaktinde yalnız sebebi olmayan nafile namazlar kılınamaz. Tahiyyetü'l-mescid ve tavaf namazı gibi sebepli namazlar kerahet vaktinde de kılınabilir.

22- Sabah namazında ikinci rekâtın rükûundan sonra kunut duası okumak sünnettir. Şâfiî mezhebine göre okunan kunut duası Hanefî mezhebine göre okunan duadan farklıdır. Kunut duası rükûdan sonra eller dua vaziyetinde olduğu gibi semaya kaldırılarak okunur.

23- Şâfiî mezhebi müntesiplerinin yoğun olduğu yörelerde tesbihât farz namazlardan hemen sonra yapılmaktadır. Buna göre farz namaz kılındıktan sonra sünnet namazlara başlanmadan tesbihâtın yapılması ve ardından sünnet namazların kılınması uygun olur.

Şâfiî Mezhebine Göre Okunan Bazı Dua Metinleri

İftitah Duası

وَجَّهْتُ وَجْهِيَ لِلَّذِى فَطَرَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ حَنِيفًا مُسْلِمًا وَمَا أَنَا مِنَ الْمُشْرِكِينَ إِنَّ صَلَاتِى وَنُسُكِى وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِى لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ، لَا شَرِيكَ لَهُ وَبِذٰلِكَ أُمِرْتُ وَأَنَا مِنَ الْمُسْلِمِينَ.

Tahiyyat Duası

اَلتَّحِيَّاتُ الْمُبَارَكَاتُ الصَّلَوَاتُ الطَّيِّبَاتُ لِلّٰهِ، اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا النَّبِيُّ وَرَحْمَةُ اللّٰهِ وَبَرَكَاتُهُ، اَلسَّلَامُ عَلَيْنَا وَعَلٰى عِبَادِ اللّٰهِ الصَّالِحِينَ، أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلٰهَ إِلَّا اللّٰهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللّٰهِ.

Salli Bârik Duaları

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَ عَلٰى اٰلِ مُحَمَّدٍ، كَمَا صَلَّيْتَ عَلٰى إِبْرَاهِيمَ وَ عَلٰى اٰلِ إِبْرَاهِيمَ، وَبَارِكْ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَ عَلٰى اٰلِ مُحَمَّدٍ، كَمَا بَارَكْتَ عَلٰى إِبْرَاهِيمَ وَعَلٰى اٰلِ إِبْرَاهِيمَ فِى الْعَالَمِينَ إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ.

Kunut Duası

اَللّٰهُمَّ اهْدِنَا فِيمَنْ هَدَيْتَ، وَعَافِنَا فِيمَنْ عَافَيْتَ، وَتَوَلَّنَا فِيمَنْ تَوَلَّيْتَ، وَبَارِكْ لَنَا فِيمَا أَعْطَيْتَ، وَقِنَا شَرَّ مَا قَضَيْتَ[1] ، فَإِنَّكَ تَقْضِى وَلَا يُقْضٰى عَلَيْكَ، وَإِنَّهُ لَا يَذِلُّ مَنْ وَالَيْتَ، وَلَا يَعِزُّ مَنْ عَادَيْتَ، تَبَارَكْتَ رَبَّنَا وَتَعَالَيْتَ، فَلَكَ الْحَمْدُ عَلٰى مَا قَضَيْتَ، نَسْتَغْفِرُكَ اللّٰهُمَّ وَنَتُوبُ إِلَيْكَ، وَصَلَّى اللّٰهُ عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلٰى اٰلِهِ وَصَحْبِهِ وَسَلَّمَ. [2]

Taziye Duası
Erkekler için

أَعْظَمَ اللهُ أَجْرَكُمْ وَأَحْسَنَ عَزَآئَكُمْ وَجَبَرَ مُصِيبَتَكُمْ وَغَفَرَ لِمَرْحُومِكُمْ. اَللّٰهُمَّ لَا تَحْرِمْنا أَجْرَهُ وَلَا تَفْتِنَّا بَعْدَهُ وَاغْفِرْ لَنَا وَلَهُ. إِلٰى رُوحِ النَّبِيِّ وَاٰلِهِ وَصَحْبِهِ وَالْمُسْلِمِينَ وَخُصُوصًا إِلٰى رُوحِ الْمَرْحُومِ الْمَعْلُومِ الْفَاتِحَةِ.

Bayanlar için

أَعْظَمَ اللهُ أَجْرَكُنَّ وَأَحْسَنَ عَزَائَكُنَّ وَجَبَرَ مُصِيبَتَكُنَّ وَغَفَرَ لِمَرْحُومَتِكُنَّ. اَللّٰهُمَّ لَا تَحْرِمْنا أَجْرَهَا وَلَا تَفْتِنَّا بَعْدَهَا وَاغْفِرْ لَنَا وَلَهَا. إِلٰى رُوحِ النَّبِيِّ وَاٰلِهِ وَصَحْبِهِ وَالْمُسْلِمِينَ وَخُصُوصًا إِلٰى رُوحِ الْمَرْحُومَةِ الْمَعْلُومَةِ الْفَاتِحَةِ.

---

[1] Kunut duası okunurken eller dua pozisyonunda semaya doğru açılır. Ancak "وَقِنَا شَرَّ مَا قَضَيْتَ" cümlesi okunurken eller ters çevrilir.

[2] Münferid olarak namaz kılan kişi kunût duasındaki çoğul zamirlerini tekil olarak okur.

EZAN VE KAMET

1- Kamette “اَللّٰهُ أَكْبَرُ” ve “قَدْ قَامَتِ الصَّلَاةُ” lafızları dışında diğer cümleler tekrarlanmaz.

2- Ezanda tercî‘ (müezzinin, kelime-i şehâdeti önce sadece kendi duyacağı şekilde söylemesi, sonra yüksek sesle okuması) sünnettir.

3- Ezandan sonra okunan duayı kametten sonra da okumak sünnettir.

CEMAATLE NAMAZ

1- Mümeyyiz çocuğun imameti geçerlidir.

2- İmamın Cuma namazı dışındaki namazlarda imamete niyet etmesi sünnet, Cuma namazında ise şarttır.[3]

3- Cemaat erkek olsun kadın olsun imamın mutlak imamete niyet etmesi yeterlidir. Cemaat içinde kadınların bulunduğu durumlarda imamın ayrıca kadınlara imam olmaya niyet etmesi şart değildir.

4- Kadının kadın(lar)a imamlık yapması caizdir.

5- İmama uyan kimsenin de namazın her rekâtında Fatiha sûresini okuması farzdır.

6- İmam Fatiha'yı bitirdikten sonra cemaatin Fatiha'ya başlaması sünnettir.

7- Cemaatle kılınan namazlarda imamın Fatiha'yı okuduktan sonra zammı sureye başlamadan önce bir süre beklemesi sünnettir.

8- Mesbuk olan kimseye de uymak caizdir.

9- Farz namazı kılan bir kimse farklı bir farzı kılana uyabildiği gibi nafile kılana da uyabilir.

10- İmamın, kametin bitmesi ve safların düzgünce tutulmasından sonra namaza başlaması sünnettir.

11- Kişinin tek başına veya cemaatle kıldığı namazı, yeni gelen cemaatle birlikte tekrar kılması sünnettir.

12- Cemaatle namaz kılan kişinin selam ve intikallerini imamdan sonra yapması sünnettir.

---

[3] Cuma namazı dışındaki namazlarda imam, imamete niyet etmemiş olsa da hem kendisinin hem de cemaatin namazı sahih olur. Ancak imamın cemaat sevabına nail olması için imamete niyet etmesi gerekir.

CUMA NAMAZI

1- Cuma günü bir mazeret olmaksızın fecirden sonra yolculuğa çıkmak caiz değildir. Ancak yolda veya gidilecek yerde Cuma namazı kılınabilecekse fecirden sonra da yolculuğa çıkmak caiz olur.

2- Cuma namazının kılınabilmesi için imamla birlikte en az 40 mukim/yerleşik erkek cemaatin bulunması gerekir. Kırk kişinin bulunmadığı yerlerde ise, cumanın kılınması hususunda diğer görüşlerle amel edilebilir.

3- Cuma namazının bir rekâtını imamla kılamayan kişi, imamın selamından sonra kılamadığı rekâtı tamamlayıp selam verir.

4- Cuma namazının ikinci rekâtının rükûundan sonra imama yetişen kimse, imamın selamından sonra bu namazını 4 rekât olarak tamamlar. Kıldığı bu namaz yeni bir niyete gerek olmaksızın öğle namazına dönüşür.

HUTBE

1- Hutbenin beş rüknü vardır.

a. Her iki hutbede Allah'a hamd etmek,

b. Her iki hutbede Hz. Peygamber'e salavât getirmek,

c. Her iki hutbede takvayı tavsiye etmek,

d. Hutbelerden birinde bir âyet okumak (birinci hutbede okumak daha faziletlidir),

e. İkinci hutbede mü'minlere dua etmek.

2- Bu rükünlerin Arapça ve sesli okunması gerekir.

3- Hatibin minbere çıkarken oturmadan önce cemaate selam vermesi sünnettir.

BAYRAM NAMAZI

1- Bayram namazını kılmak müekked sünnettir.
2- Bayram namazının cemaatle kılınması sünnettir.
3- Birinci rekâtta yedi, ikinci rekâtta ise beş zevâid tekbiri getirilir. Her iki rekâtta da tekbirler kıraatten önce getirilir.
4- Bu zevâid tekbirlerini getirmek sünnettir.
5- Bayram hutbesinde birinci hutbede dokuz, ikinci hutbede ise yedi defa tekbir getirilir.

TEŞRİK TEKBİRLERİ

1- Teşrik tekbirlerini getirmek sünnettir.

2- Teşrik tekbirlerinin başındaki “Allahu Ekber” (اَللهُ أَكْبَرْ) cümlesi üç defa tekrarlanır.

3- Teşrik tekbirleri, kurban bayramında Arefe günü sabah namazından itibaren başlayıp, bayramın dördüncü günü ikindi namazına kadar (ikindi namazı dâhil) namazlardan sonra getirilir.

4- Her iki bayramda da bayram akşamı güneşin batmasından imamın bayram namazına başlamasına kadar ki süre içerisinde -namazlardan sonra olması kaydı bulunmaksızın- tekbir getirmek sünnettir.

TERAVİH VE VİTİR NAMAZI

1- Teravih namazı kılınırken iki rekâtta bir selam verilmelidir.

2- Her selamdan sonra yeniden niyet etmek gerekir.

3- Vitir namazı sünnet olup en azı 1, en çoğu 11 rekâttır.

4- Vitir namazının üç rekâtını tek selamla kılmak caiz olsa da, birincisi iki diğeri bir rekât olmak üzere iki selamla kılmak daha faziletlidir.

5- Sadece Ramazan ayının ikinci yarısında, vitrin üçüncü rekâtının rüküundan sonra kunut duası okumak sünnettir.

YOLCULUKTA NAMAZ

1- Bir kimse, misafir olarak gittiği yerde giriş ve çıkış günleri dışında en az dört gün kalmaya niyet etmesiyle mukim olur.

2- Seferi olan kişi dört rekâtlı namazları iki (kasr) veya dört rekât (itmam) olarak kılmak arasında muhayyerdir. Ancak uzun yolculukta namazını kasr etmesi daha faziletlidir.

3- Misafir olduğu yerde giriş çıkış günleri dışında en az 4 gün kalmaya niyetli olmayıp ne zaman döneceği belli olmayan kişi 18 güne kadar seferi sayılır. 18 gün geçince kendiliğinden mukim olur.

4- Dinen meşru kabul edilmeyen amaçlarla yola çıkan kimse seferilik ruhsatlarından yararlanamaz.

5- Seferi olan kişi namazlarını "cem-i takdim" ve "cem-i te'hir" şeklinde kılabilir.

Cem-i takdim: Öğle ile ikindi namazını öğle vaktinde birleştirerek, akşam ile yatsı namazını da akşam vaktinde birleştirerek kılmaktır. Bu şekilde namaz kılındığında tertibe riayet edilmelidir. Cem-i takdim olarak namaz kılınacak ise, vakti giren namaz kılınırken cem'e niyet edilmesi gerekir. Örneğin öğle ve ikindi namazlarını cem-i takdim şeklinde kılmak isteyen kişinin kalben, öğleden sonra ikindiyi de kılacağına niyet etmesi ve öğle namazını bitirir bitirmez müvâlât şartına riayet ederek (araya fasıla koymadan) ikindiye başlaması gerekir. Akşam ile yatsıda da aynı durum geçerlidir.

Cem-i te'hir: Öğle ile ikindiyi ikindi vaktinde, akşam ile yatsıyı da yatsı vaktinde birleştirerek kılmaktır. Bu şekilde namaz kılınacaksa öğle vakti çıkmadan öğle namazının ikindi vaktine ertelendiğine, akşam vakti çıkmadan da akşam namazının yatsıya ertelendiğine niyet edilmesi gerekir. Cem-i te'hir şeklinde namaz kılındığı zaman; tertibe uymak, namaza başlarken cem'e niyet etmek ve müvâlâta riayet etmek zorunlu değildir.

KAZA NAMAZI

1- Kaza namazı bulunan kişi, yapması zorunlu olan işlerin dışında bütün vaktini kaza namazına ayırmalı ve bir an önce kaza borcunu bitirmelidir. Bu durumdaki kişinin kaza namazlarını bitirmeden nafile namaz kılması uygun değildir.

2- Herhangi bir sebeple bozulan nafile namaz, farza dönüşmediğinden dolayı kaza edilmesi gerekmez.

3- Kazaya kalan namazlar arasında tertibe uymak zorunlu değildir.

4- Seferde kazaya kalan dört rekâtlı bir namaz, mukim iken kaza edildiğinde dört rekâtlı olarak kaza edilir. Seferde kazaya kalan bir namaz, yine seferde kaza edilecekse kasr edilerek de kılınabilir.

SEHİV SECDESİ

1- Sehiv secdesini gerektiren bazı durumlar şunlardır:

a- Eb'âz diye isimlendirilen müekked sünnetlerden birinin bilerek veya unutularak terk edilmesi. Eb'âz sünnetler şunlardır:

1- Kunut duasını okumak,

2- Kunut duasını ayakta okumak,

3- Birinci teşehhüdü okumak,

4- Birinci teşehhüdü oturarak eda etmek,

5- Birinci teşehhütte Hz. Peygamber'e salavât getirmek,

6- İkinci teşehhütte Hz. Peygamber'in âline salavât getirmektir. Buna göre; örneğin dört rekâtlı bir namazın ilk teşehhüdü terkedildiğinde sehiv secdesi yapılması gerekir. Ancak Fâtiha'dan sonra zamm-ı sûre okumak, rükûa eğilirken ve kalkarken elleri kaldırmak gibi hey'ât olarak isimlendirilen sünnetler terk edildiğinde sehiv secdesi yapılması gerekmez.

b- Namaz kılan kişinin kıldığı rekât sayısında şüpheye düşmesi. Bu durumda olan kimse şüpheye düştüğü rekât sayısının az olanını esas alarak namazını tamamlayıp sehiv secdesi yapar.

c- Kavlî rükünleri mahallinin dışında okumak. Mesela; rükûda veya teşehhütte Fatiha sûresini okumak sehiv secdesini gerektirir.

d- Namazın bittiğini zannederek selam verip aradan fazla zaman geçmeden ve namaza aykırı bir iş yapmadan namazının eksik olduğunu fark eden kişi hemen kalkıp namazını tamamlar ve sehiv secdesi yapar.

2- Sehiv secdesi yapmak sünnettir. Dolayısıyla sehiv secdesinin terkedilmesi namazın sıhhatine zarar vermez.

3- Sehiv secdesi son oturuşta teşehhüt ve salli-bârik okunduktan sonra selam verilmeden önce yapılır ve bu secde yapıldıktan sonra yeniden teşehhüt okunmaksızın selam verilir.

TİLAVET SECDESİ

1- Tilavet secdesi sünnettir.

2- Bir kimsenin aynı yerde de olsa okuduğu her secde ayeti için ayrı ayrı secde yapması sünnettir.

CENAZE NAMAZI

1- Cenaze namazının rükünleri şunlardır:

a. Niyet etmek,
b. Ayakta durmak (kıyam),
c. İftitah tekbiri dâhil dört tekbir getirmek,
d. Fatiha okumak (Birinci tekbirden sonra okunması daha faziletlidir),
e. İkinci tekbirden sonra salavât getirmek,
f. Üçüncü tekbirden sonra ölü için dua etmek,
g. Dördüncü tekbirden sonra selam vermek.

2- Cenaze namazı kılındıktan sonra, namaza yetişemeyenlerin yeniden cenaze namazı kılmaları caizdir.

3- Gıyabi cenaze namazı kılmak caizdir.

4- Cenaze namazı caminin içinde de kılınabilir.

5- Cenaze namazları kılınırken getirilen bütün tekbirlerde eller kaldırılıp tekrar bağlanır.

ORUÇ

1- Nafile dışındaki oruçlarda niyetin imsaktan önce yapılması gerekir. Nafile oruçlarda ise bir şey yenilip içilmedikçe öğle vaktine kadar da niyet edilebilir.

2- Şevval ayına ait altı günlük orucun bayramdan hemen sonra ve peş peşe tutulması daha faziletlidir.

3- Nafile olarak başlanan oruç farza dönüşmez.

4- Dişler arasında kalan yemek artığı, nohut büyüklüğünden az olsa da yutulması halinde oruç bozulur.

5- Kan almayla veya kan vermeyle oruç bozulmaz.

6- Nafile orucun bozulması durumunda kaza edilmesi zorunlu olmayıp sünnettir.

7- Emzikli ve hamile kadın kendisi için endişe edip oruç tutmazsa tutamadığı oruçlarını gününe gün kaza eder. Ancak kendisi için değil de sadece çocuğu için endişe edip oruç tutmazsa kaza ile birlikte her gün için fitrenin dörtte biri miktarınca fidye vermesi gerekir.

8- Tutulamayan oruçların üzerinden bir ramazan geçtiği halde kaza edilmemişse gününe gün kaza etmekle beraber her gün için fitrenin dörtte biri miktarınca fidye verilmesi gerekir.

9- Yemek ve içmekle oruç bozulduğunda gününe gün kaza edilmesi gerekir. Ayrıca keffaret orucu tutulması gerekli değildir. Cinsel ilişki ile oruç bozulduğunda ise hem kaza hem keffaret gerekir. Ancak bu keffaret sadece erkek için vardır. Kadına keffaret gerekmez.

10- Oruç tutamayacak derecede yaşlı veya çok hasta olan bir kimse fidye verdikten sonra oruç tutmaya güç kazanırsa tekrar kaza etmesi gerekmez.

ZEKÂT

1- Çocuk ve akıl hastalarının malları da zekâta tabi olduğundan velileri onlar adına zekâtlarını vermelidir.

2- Kadının altın ve gümüş süs eşyaları zekâta tabi değildir. Ancak israfa varacak derecede süs eşyası bulunanın zekâtını vermesi gerekir.

3- Zekât verilirken borçlar düşülmeden nisap hesaplanır ve ona göre zekâtı verilir.

4- Ticaret malının zekâtı yalnız para olarak verilir. Diğer zekât mallarının zekâtı ise ancak kendi cinsinden verilir.

5- Nisap miktarı veya bu miktarın üzerindeki borç bir yıl boyunca borçluda kaldığı takdirde hem alacaklının hem de borçlunun bu malın zekâtını vermesi gerekir.

6- Elde ettikleri gelirle ihtiyaçlarını karşılayabilen kimseler nisap miktarı mala sahip olmasalar da zekât alamazlar.

7- Kadın fakir olan kocasına zekât verebilir. Ancak koca eşine zekât veremez.

8- Kiraya verilen arazinin öşrünü kiracı verir.

9- Tahıl ürünlerinde nisap belirlenirken farklı cinsler birbirine ilave edilmezken aynı cinsin farklı türleri birbirine ilave edilir. Örneğin; nisap miktarını elde etmek için buğday ve arpa cinsleri birbirine eklenmez, ancak buğday veya arpanın farklı türleri kendi cinsine eklenir ve nisaba ulaştığı takdirde zekâtı verilir.

FITIR SADAKASI

1- Şâfiî mezhebine göre fıtır sadakası ramazanın son günü güneşin batmasıyla farz olur.

2- Fıtır sadakasının farz olması için nisap miktarı mala sahip olmak şart değildir. Asli ihtiyaçları dışında kendisine ve bakmakla yükümlü olduğu kimselere bayram günü ve gecesi süresince yetecek miktardan fazla malının olması gerekir.

3- Bir kimsenin fıtır sadakası ile yükümlü olması için asli ihtiyaçları dışında kendisine ve bakmakla yükümlü olduğu kimselere bayram günü ve gecesi süresince yetecek miktardan fazla malının olması gerekir.

4- Kişi, eşi ve çocukları gibi nafakası üzerine vacip olan kimselerin fitresini de ödemekle yükümlüdür.

5- Fıtır sadakası ramazandan önce verilemez.

6- Bayram günü verilmeyen fitre kazaya kalır.

KURBAN

1- Gücü yeten her Müslümanın kurban kesmesi müekked sünnettir.

2- Kurban edilecek koyunun bir, keçi ve sığırın ise iki yaşını bitirmesi gerekir. Bununla beraber gelişimini tamamlayan altı aylık koyun da kurban edilebilir.

3- Kurbana ortak olanların tümünün kurban niyetiyle hisse alması şart değildir. Ortakların bir kısmının et niyetiyle hisse alması kurbanın geçerliliğine halel getirmez.

4- Kesim esnasında da olsa kusurlu hale gelen hayvan kurban edilemez.

5- Kurban kesim vakti, bayramın birinci günü güneş doğduktan sonra iki rekât namaz kılıp kısa iki hutbe okunacak kadar bir zamanın geçmesiyle başlar, bayramın dördüncü günü güneşin batmasıyla sona erer. Kesim için bayram namazının kılınmasını beklemek ise sünnettir.

6- Kurban etinin az da olsa bir miktarının fakirlere verilmesi gerekir.

7- Adak kurbanında ise adak sahibinin adağında zikrettiği yer ve şahıs şartlarına bağlı kalması gerekir.

8- Kesimde besmele çekmek sünnettir.

9- Kesimde nefes ve yemek borularının kesilmesi şarttır.

SÜT HISIMLIĞI

1- Şâfiî mezhebine göre süt hısımlığının oluşması için sütün çocuğa ayrı ayrı en az beş defa içirilmesi gerekir.

2- Süt emen çocuğun iki yaşını doldurmamış olması gerekir.